

Nr 27

Av herr **Helén**, om de tekniska läroverkens lärarförsörjning.

(Lika lydande med motion nr 14 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition föreslår departementschefen under åttonde huvudtiteln vissa åtgärder för att i särskild ordning utbilda lärare för de tekniska gymnasierna. I proposition nr 2 föreslås att riksdagen på tilläggsstat för innevarande budgetår beviljar erforderliga medel för dessa utbildningsanordningars igångsättande redan den 1 februari i år.

Utän tvivel talar utomordentligt starka skäl för snabba åtgärder i syfte att motverka en eljest sannolikt uppkommande allvarlig brist på lärare vid de nu snabbt expanderande tekniska läroverken. Beklagligtvis har förslaget kommit att inrymma moment som innebär att statsmakterna för första gången bryter mot principen att studiesociala åtgärder och arbetsmarknadsmässig inriktning av de studerande ej skall sammanblandas. Även i vissa avseenden innehåller förslaget vissa principiellt betänkliga inslag. Därtill kommer att det är tveksamt huruvida den föreslagna utbildningen ger garantier beträffande det kvalitetskrav som kan komma att gälla för den i särskild ordning utbildade personalen — vars grundutbildning är exakt densamma som vederbörande själv skall meddela — och att garantier ej kunnat lämnas att de särskilda utbildningsanordningarna ej kommer att inkräkta på den ordinarie utbildningen vid de tekniska högskolorna. Då slutligen Kungl. Maj:t ej avvaktat alla berörda remissorgans yttranden i frågan innan i realiteten ställning togs till vederbörande utredningsmans förslag, förefaller det med tanke på det fortsatta samarbetet med på området verksamma personalorganisationer olyckligt att forcera riksdagsbehandlingen i denna fråga till den handfull dagar som återstår från motions tidens utgång till utbildningens igångsättande.

I Storbritanien befann man sig vid 1920-talets mitt i en helt motsvarande situation vad gäller tillgången på lärare för tekniska läroanstalter. Den brittiska regeringen tog då initiativ till förhandlingar med näringslivet och sådana organ inom den offentliga sektorn som är i behov av teknisk personal. En trekantsoverenskommelse ingicks innebärande att avnämarna från de tekniska läroanstalterna under några år skulle dämpa sina krav på nyrekrytering av ingenjörer och samtidigt ställa viss personal till förfogande som lärare vid dessa läroanstalter. I gengäld garanterade regeringen att vid överenskommelseperiodens slut ett större antal nyutexaminerade ingenjörer skulle stå till avnämarnas förfogande, givetvis utan att binda den enskilde.

I den svenska debatten har förslag framförts som utgör delar av en liknande tankegång som den som förverkligades i Storbritanien. I det läge frågan nu hamnat i vårt land synes det önskvärt att tid vinnes för en ny förhandlingsomgång, varvid givetvis utöver berörda ämbetsverk och företrädare för näringslivet även berörda personalorganisationer bör beredas tillfälle att medverka. Ett samlat grepp varom enighet kan vinnas är en angelägen sak för alla berörda parter liksom för vårt utbildningsväsendes anseende. En tidsförlust på högst tre månader kan icke rimligen sägas vara för stor i förhållande till vad som står att vinna på enighet. Det förutsättes givetvis att någon behandling av proposition nr 2 i vad den avser denna fråga ej skall ske intill dess att Kungl. Maj:t ånyo kan förelägga riksdagen nytt förslag i ärendet.

Jag hemställer därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t påfordrar nya förhandlingar beträffande de tekniska läroverkens lärarförsörjning samt att resultatet härav snarast redovisas inför riksdagen.

Stockholm den 17 januari 1962

Gunnar Helén

Nr 28

Av herr **Helén, m. fl.**, om statsbidrag till kostnader för vissa disciplinfrämjande åtgärder samt för organiserad läxhjälp på försöksskolans högstadium.

(Lika lydande med motion nr 12 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition säger sig chefen för ecklesiastikdepartementet ej kunna biträda skolöverstyrelsens förslag om statsbidrag till kostnader för vissa disciplinfrämjande åtgärder samt för organiserad läxhjälp på försöksskolans högstadium.

Med hänsyn till det angelägna i att inför de omfattande förändringarna i skolväsendet allt göres för att ge de ute på fältet verksamma lärarna stöd i deras strävanden till en framgångsrik pedagogisk verksamhet är det mycket beklagligt att departementschefen ej ansett sig kunna biträda dessa ej alltför kostnadskrävande förslag. Skolöverstyrelsens förslag till vissa disciplinfrämjande åtgärder grundar sig på en ingående utredning som skett under landshövding Wagnssons ledning och med biträde av represen-